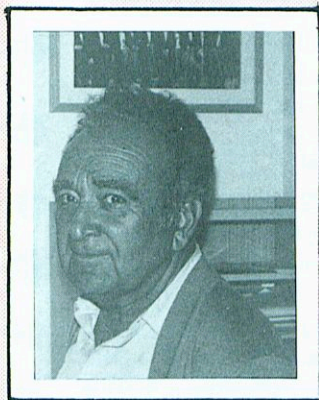

Escalenc

BUTLLETÍ CULTURAL I INFORMATIU
Núm. 89

OCTUBRE 1987

CONVERSA AMB... LLUÍS ALBERT

Sumari

EDITORIAL · INFORMACIÓ · FULL OBERT · VIDA ESCALENCA: La Calaixera
HISSANT LA PLOMA: Cues · ESPORT I LLEURE · DE MÉS I DE MENYS ·
LECTURA · FULL INFANTIL · NOTICIARI LOCAL · UN XIC DE TOT · A & A (humor) · FOTOGRAFIES
«QUAN EREM INFANTS» i ANTIGA DE L'ESCALA, etc., etc...

REDACCIÓ

COORDINACIÓ: F.X. Vila Mitjà, J. Boix
CONSELL DE REDACCIÓ: J. Saderra, F.X. Vila Mitjà, J. Piqué, D. Poch, Francesc Targa.
ART I CULTURA: F.X. Vila Mitjà, J. Boix
ESPORT I LLEURE: J. Vilabrú
NOTICIARI LOCAL: S.I.L.E.
VIDA ESCALENCA: R. Guanter
SUBSCRIPCIONS: D. Poch, R.M.ª Sau, M. Prats - Tel. 77 02 04
ADMINISTRACIÓ: J. Piqué - Tel. 77 19 60
IMPRESSIÓ: Gràfiques del Ter, s.a. D.L. GI/287-82

Apartat de Correus, 19
17130. L'ESCALA

PUNTS DE VENDA:

- **BALLESTA**, C/ Pintor Joan Massanet, 8
- **BAMBI**, Avinguda Ave Maria
- **LLIBRERIA ROSA**, Plaça de les Escoles
- **ROMAGUERA**, C/ del Pont, 24
- **TROBADORS**, Passeig del Mar, 2

EDITORIAL

11 DE SETEMBRE / 11 D'OCTUBRE

Dues festes nacionals: una ja de molt de temps, permesa a estones, perseguida d'altres, commemora, paradoxalment, una derrota militar i les seves conseqüències: l'altra, nova de trinca, encara no fa un mes que ha estat instituïda, commemora un descobriment, una colonització i, també, les seves conseqüències.

De l'Onze de setembre, diada nacional de Catalunya, ja en vàrem parlar el mes passat i ara no hi tornarem. Del 12 d'octubre, la recentment estrenada festa nacional de l'Estat Espanyol, en direm un parell de coses:

1a. D'entre les dues possibilitats de triar una data com eren el 6 de desembre, dia de la Constitució democràtica actual —de grata memòria malgrat tot—, i el 12 d'octubre, en altra temps «dia de la raza» —de trista memòria—, i de la hispanitat en honor del descobriment d'Amèrica i posterior influència, s'ha triat aquesta segona. Per què serà? Perquè d'aquí a cinc anys s'ha de celebrar el 500 aniversari d'aquell descobriment? Ja s'ho trobaran. Es parlarà molt de l'acció «civilitzadora» dels espanyols al Nou Món; però també es parlarà d'un altre tipus d'acció que hi va dur a terme els espanyols d'aquella època, i a fe que va ser galdosa.

12a. Si les festes nacionals d'un país no arriben a la gent i aquesta no se les fa seves, ja ens ho explicareu.... I l'olla també va per l'11 de setembre. Ja en tirarem un tros a l'olla que els polítics facin recepcions oficials i parlaments i que els militars facin desfílades... Si el poble no hi participa, ja podem plegar.

informació

ACTIVITATS DEL PATRONAT MUNICIPAL DE L'ESPORT

El Patronat té com objectiu que les activitats esportives arribin a tots els ciutadans.

El programa té cura fonamental de:

- a.— L'educació física i les escoles pre-esportives i esportives.
- b.— L'esport escolar i l'esport de competició.
- c.— L'esport de lleure, manteniment i activitats.
- d.— Les Pràctiques físiques per a la tercera edat.

Les activitats que portem a terme durant la temporada 1987-88 seràn:

1.— ESCOLA PRE-ESPORTIVA:

Va destinada als alumnes de 1r, 2n i 3r curs d'E.G.B. L'objectiu és el joc com a fonament de l'activitat física i dinàmica. Es farà els dilluns i els dijous de 17 a 19 h a les pistes i gimnàs del col.legi.

2.— ESCOLA ESPORTIVA:

Va destinada als alumnes a partir de 4rt curs. L'objectiu és jugar i aprendre l'esport favorit. L'horari és de 17 a 20 h de dilluns a divendres a les pistes del Col.legi i al Pavelló.

3.— NATACIÓ:

Aprenentatge i perfeccionament d'estils. Tindrà lloc a la Piscina Municipal de Figueres, un dia a la setmana. Hi ha dos torns previstos, els dimecres i els dijous.

4.— MANTENIMENT PER ADULTS:

Té com objectiu l'activitat física com a recreació. Hi haurà dos cursos, un a les tardes i un altre a la nit, dos dies a la setmana.

PER INFORMACIÓ I INSCRIPCIONS AL PAVELLÓ MUNICIPAL DE L'ESPORT TEL. 77 29 51.

Els articles publicats a L'Escalenc expressen solament l'opinió de
llurs autors

El Consell de Redacció es reserva el dret de resumir, ajornar o suprimir de manera parcial o total, qualsevol mena de col·laboració rebuda.

Amb el pensament posat en l'anunciada exposició del mar, se'ns va ocórrer de confeir aquest modest treball, a guisa de cooperació, sobre aspectes de la vida dels pescadors de l'Escala a la primeria del segle. Aportació el mèrit principal de la qual correspon al cap de la família Bigarós, a qui regraciem l'ajut del seu valuós testimoni.

GAIETÀ BIGARÓS. MEMBRANÇA DEL TEMPS DEL REM I LA VELA

Gaietà Bigarós, en Caietano com li diu tothom, és un excepcional narrador d'una època que ja són pocs els qui poden recordar i encara menys els qui en visqueren els atzars. Té 86 anys, bona memòria i ment lúcida. Pescador de tota la vida, li tocà de dedicar-ne una bona part al rem i a la vela aleshores que encara no havia arribat d'equipar les embarcacions amb motor. Sense l'assistència de la tècnica de què avui disposem, l'ofici requeria habilitat, coratge i sang freda, a més a més d'un major esforç físic i més hores de dedicació.

Quan en Caietano era un noi, la pesca era el modus vivendi gairebé exclusiu de la població de l'Escala. Fins a 120 eren les barcaades que en sortien a la captura del peix blau. En Caietano, en evocar aquells anys de la seva joventesa, els reviu com si encara s'hi trobés i, sense adonar-se'n, parla en present:

«Una barcaada la componen tres homes, a vegades quatre. El patró, col·locat a pòpa engrapant l'arjau, té el govern de l'embarcació, que ha d'estar sempre sota el seu domini. Ha de saber si la barca va massa carregada o no. Si va massa carregada, ha de donar menys vela per no perdre'n el control. El patró ha de ser un home de molta idea i de temperament fred. Una persona pot tenir molts coneixements de la mar i ser un mal patró. En canvi, pot tenir menys coneixements i ser un bon patró. Això vol dir que per al comandament de la barca el caràcter compta molt.

El remitger és l'home que està situat al mig de la barca, a tocar el pal, lloc que no ha d'abandonar mai. És el maniobrer de les drisses i el responsable de l'aparell i el cordam, així com de la bona disposició perquè no hi hagi res que destorbi la maniobra. Ho ha de tenir tot ben preparat.

El proer va a proa i controla la posició de la vela amb el maneig de l'orsapop i els davants que ha d'accionar obeint les indicacions del patró.

En la maniobra no hi pot haver falles. Tot ha d'estar prest perquè a l'ordre del patró: llestos! sigui executada amb el temps just, sense que res no l'entorpeixi. Altrament, podria ser el desastre.

A la barcaada, s'hi pot afegir un altre tripulant sense lloc fix, per acudir on faci falta. Aquest quart home alleugereix força la tasca dels altres, però a l'hora de repartir fa minvar el guany. Essent només tres, toca a part i mitja; si són quatre, el producte ve a part per cada un».

Durant l'estiu, els pescadors de l'Escala anaven al que en deien les batudes, nom privatiu amb què designaven la pesca amb ormeig petit, ço és, l'armellada. Sortien a finals de maig o a primers de juny i s'estenien per tota la costa. Des de Port-Bou a Blanes, a cada calanca hi havia escalencs. Generalment eren membres d'una mateixa família els qui s'instal·laven al lloc de cada any. Bon punt hi arribaven, plantaven la tenda a la platja, corrien a cercar terra vermella per pintar-la i allí passaven seguits els mesos de juny, juliol i agost pescant i anant a vendre a la població més pròxima. Els de can Bigarós anaven a Canyet, banda enllà de Sant Feliu, entre aquesta població i Tossa. En

Caietano, que va néixer al maig de 1901, No hi va poder anar per primera vegada fins al cap d'un mes, encara no, de venir al món i ja no hi faltà cap més any fins que es va casar —no parlàvem a la babalà quan dèiem que era pescador de tota la vida. Ara ens conta la vida que hi menaven:

«Cada dia feiem dues calades: de prima i de matinada. De prima, agafàvem escòrpores, gerles o caues, algun petarc,...; els dèiem a la platja, els agençàvem per l'endemà i tornàvem a la calada, i ja passàvem la nit dormint a la barca, on el nostre jaç eren els dos rems disposats a tall de baiard si no ens feien de matalàs els mateixos medissos que ens deixaven l'esquena ben ratllada. Quan un és jove, dorm de qualsevol manera. De matinada tornàvem a llevar i soliem haver de 30 a 40 rogers; anant bé, qualque, besuc, rom o llenguado d'afegitó. I de seguida, sense encantar-nos, cap a Sant Feliu a dur la pescada amb el bit de rems; algun cop, segons s'esqueia, hi anàvem a peu. Trencàvem el cuc amb un borrego i un got de vi, veniem el peix, esmorzàvem i de tornada a Canyet dinàvem. El dinar consistia invariablement en escudella, perquè és un cuinat que es fa tot sol. Al vespre, com que teniem més temps per dedicar-lo a guisar, coïem algun peix o amaniem quelcom de la vianda que proveïem a la cooperativa de Sant Feliu, de la qual érem socis.

Al final d'agost, tothom s'havia reincorporat a la llar. Aquell qui hi entrava amb 50 o 60 duros a la butxaca per ajudar a passar l'hivern ho considerava un gran què».

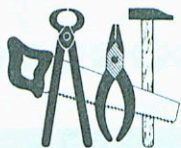
(continuarà)

Joaquim Armengol

FERRETERIA

GUILLOT

PINTURES
I
JARDINERIA

C/ del Mar, 6 - Tel. (972) 77 04 86 - L'ESCALA

Ramon Ylla i Heras
JARDINER

PROJECTES, MANTENIMENTS I NETEGES
DE JARDINS I TERRASSES

C/ Muntanya Rodona, 12
Camp dels Pilans
Tel. 77 17 34

C/ Maranges, 25
L'ESCALA (Girona)
Tel. 77 01 95

Hostal «El Roser»

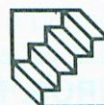
RESTAURANT
especialitat en peixos
i mariscs

* *
HOSTAL MIRYAM HOSTAL REINA

Complete bathroom / Baño completo
Salle de bains complete / Mit Baderaum
Calefacció central / Aire acondicionat
Parking particular / Obert tot l'any

Darrera l'Església, 9 L'ESCALA
Tels. (972) 770219 / 770977 (Girona)

Estudi i Servei.s.c.

ASSESSORIA EMPRESARIAL

Jaume Batlle i Francesc Raurich

C/ Joan Massanet, 40
Apartat de Correus, 5

Tel. (972) 77 21 77
17130 L'ESCALA

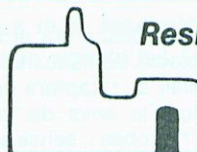
RAFAEL MORENO I GARCIA

CONSTRUCTOR D'OBRES
Venda de parcel·les «Jardines del pedró»

Tel. 77 08 71

Port d'en Perris

L'ESCALA

Residencial «FLORA PARK»
(PUIG PEDRÓ)

Construcció de vivendes amb jardí i piscina
comunitàries, a partir de:

6.000.000'—

condicions de pagament a convenir.
RAFAEL MORENO I GARCIA

Tel. 77 08 71

Port d'en Perris

L'ESCALA

G FINQUES GUANTER

ASSEGUANCES EN GENERAL
GARANTIA D'EFICÀCIA I SERIETAT

Avgda. Ave Maria, 7 - Tel. 77 02 72 - L'ESCALA

**AGRUPACIÓ FLEQUERA
EMPORDANESA S.A.**

Carretera de Viladamat a Palafrugell s/n

Telèfon: 77 00 81 — L'ESCALA

MARIA BUIXEDA BURGAS

Vímet

- MOBLES
- ARTICLES BAMBÚ
- DECORACIÓ
- CISTELLERIA
- REGALS
- BOSSES

C/ Empúries, 19
C/ Calvari, 20
Tel. (972) 77 01 85 - L'ESCALA

AIRSA

AÏLLAMENTS, IMPERMEABILITZACIONS
I REVESTIMENTS, S.A.

danosa

Passeig Sant Joan Bosco, 47 - Tel. 20 10 62
PONT MAJOR - GIRONA

CONTINUANT LA CONVERSA

—Així, Baldiri, el que volies dir l'altra dia, és que caldria tornar a l'ensenyament obligatori de l'assignatura de Religió...?

—Rellamp de llamp, Quimet! A vegades em sembles tant cap quadrat com aquells que viuen obsessionats en una sola idea i van pel món com si portessin orelles d'ase que no els permet veure més enllà dels morros! Que jo en conec més d'un, vatúia l'olla!...

—Ep! Sense faltar, Baldiri!

—Mira; el que faré és repetir-te el millor que sàpiga, el que vaig escoltar fa uns dies a un company, que d'això en sap un niu. Te'n faré una síntesi, es clar, doncs és matèria llarga i feixuga: Venia a dir (expressant a grans trets) que **la societat** té encomanat a **l'escola** l'objectiu de formar educativa i culturalment el nen —el ciutadà del demà— a fi i efecte de que la seva futura incorporació a la societat com a individu adult, s'efectuï en les més **òptimes condicions** d'adoneitat.

Per això, cal incidir en diferents aspectes de la seva personalitat, en forma paral·lela o successiva segons les circumstàncies o característiques així ho demanin. El que si és indispensable en primer lloc, és condicionar i adobar convenientment el terreny a conrear, per dir-ho simbòlicament. És a dir: **estimular** i educar les diferents facultats de l'infant (utilitzant com a vehicle, que no pas com a fi, les diferents matèries i mitjans culturals) per així assolir una adequada receptivitat que el posaran en disposició de rebre amb efectivitat els posteriors ensenyaments, que constituïran, essencialment, el bagatge **socio-cultural** que la nostra societat li demana. Em segueixes? —Faig el que puc. Arria!

—Per altra part, l'escola (juntament i d'acord amb la família) té l'encàrrec de procurar a l'infant certa **normativa** que la ciència, la experiència i el sentir comú, han considerat com a més adient i favorable per a que la seva personalitat es desenvolupi d'una forma **equilibrada** i la seva maduració es realitzi de manera **progressiva**, sense traumes ni carències importants. D'aquesta forma la seva incorporació al món del adult a través de les successives etapes vitals, tindrà lloc amb èxit i amb un mínim de trasbals. S'ha de dir, que aquestes normes, de manera indirecta, les demana el mateix nen, en definitiva, al exigir-nos respostes i orientacions als seus dubtes i a les seves inquietuts. El no donar-los-hi satisfacció, al ignorar-los, podem provocar-li **angoixes** i inseguretats que el poden arribar a afectar-lo greument en el seu **equilibri** psicològic, amb les lògiques conseqüències negatives, per consegüent, en el seu posterior comportament.

I en aquest apartat tens **el moll** de la controvèrsia, Quimet!: hi ha qui opina que el millor és simplement donar-li al nen unes pautes destinades a orientar estrictament el seu comportament des d'una visió purament **temporal**, merament utilitària, i hi ha qui considera que cal donar-li, endemés, respostes de caire **trascendent** a les inquietuts que indiscutiblement el neguiteïgen i que no es poden ignorar ni eludir. Aquests darrers, a més a més, exigeixen que se'ls respecti **el dret**, que la Constitució **garanteix**, a que els seus desitjos siguin tinguts en compte, i els seus fills no sofreixin en cap mesura (mal que sia per ommissió) la més mínima **marginació** de tipus **educacional** en unes escoles que, per esser públiques, ells també en són **socis contribuents**.

—I aquí es troba el «**quid**» de la qüestió! No és cert, Baldiri?

—Ja pots pujar-hi de peus! Però ja continuarem un altra dia, si de cas, Quimet, doncs fas cara de cansat i jo ja tinc ganes de fumar una cigarreta. Per cert... tens tabac?

EL CATALÀ EN ELS SEGLES XIX I XX

Malgrat no es trenqués mai el fil i no hi hagués cap mena d'interrupció en l'ús del català en el període anomenat «decadència», la veritat és que no anava gaire esponerós. Però l'aparició de «La Pàtria», de Bonaventura Carles Aribau, marca l'inici de la Renaixença, encara que el procés de recuperació va ésser llarg; les polèmiques entorn del català van marcar el darrer terç del segle XIX.

El segle XX ens porta la decisió de normalització lingüística i col·lectiva. Es fundaran un grapat d'institucions culturals i educatives que permetran una arrancada decisiva. La dictadura de Primo de Rivera (1923-30) no perjudicà gaire el procés normalitzador que prendrà noves forces amb la Generalitat republicana (1931-39); després de la guerra civil vendrà una persecució aferrissada i molt llarga, que lentament s'anirà suavitzant a mesura que el nostre poble va conquerint nous espais de llibertat; i avui, malgrat els mitjans de comunicació, i els anys de persecució, la T.V., els nombrosos immigrants, etc... sembla que la recuperació de les institucions i l'organització autònoma ens donen unes noves esperances que hem de procurar convertir ben prest en realitats.

Només donarem a continuació les dades més importants d'aquest període, ja que són molt abundants i que la sola enumeració de totes ens faria allargar massa:

SEGLE XIX:

- Aparició de la «Gramàtica i apologia de la llengua catalana» (1814) de Josep Pau Ballot.
- Publicació de «La Pàtria» (1833) de Bonaventura Carles Aribau.
- Edició del Nou Testament en català (1836).
- «Lo verdader català» (1843) primera publicació periòdica en català, i el 1879, primer diari: «Diari Català».
- Restauració dels Jocs Florals (1859).
- El grup l'Avenc llança campanyes per a la unificació ortogràfica.

SEGLE XX:

- I Congrés Internacional de la Llengua catalana (1906).
- Fundació de l'Institut d'Estudis Catalans (1907); presideix Enric Prat de la Riba.
- Aprovació de les Normes Ortogràfiques, (1913) recollint les propostes de L'Avenc i de Pompeu Fabra; això, juntament amb l'aparició del «Diccionari Ortogràfic» (1917) i el «Diccionari General de la Llengua Catalana» (1932), permet un ús generalitzat i normalitzat del català.

Les normes, malgrat algunes resistències, són acceptades a tots els països catalans, encara que a les illes hi hagués una etapa d'antinormisme protagonitzada per Mn. Antoni M. Alcover.

En temps de la dictadura i fins a l'arribada dels anys 60, no arranca de nou la nostra llengua: la nova cançó, el «boom» editorial, les escoles d'estiu, les escoles actives... són fites importants, dins la normalització.

Les Autonomies obren nous camins de treball que esperem seran aprofitats així com pertoca per les institucions de les nostres terres.

I acabem aquesta breu relació de la Llengua Catalana (1986) que va confirmar l'esperança que tenim tots en la salvació de la nostra llengua.

Un fidel lector de Menorca

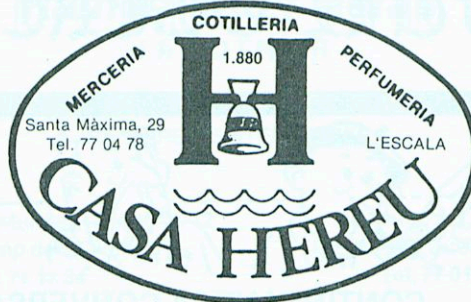
Xavier

ANXOVES DE L'ESCALA®

Magdalena Sureda

Tel. 77 0146

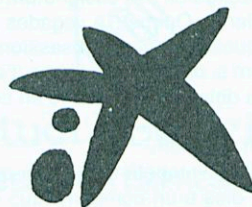

Bancotrans
Banc Comercial Transatlàntic

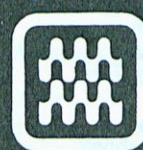
L'ESCALA

CASA CENTRAL BARCELONA
més de 90 oficines a Espanya.

CAIXA DE PENSIONS

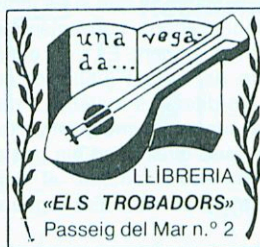
"la Caixa"

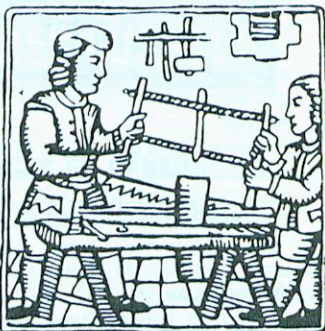
**CAIXA DE
GIRONA**

CAIXA D'ESTALVIS PROVINCIAL DE GIRONA

Plaça Víctor Català, 9 - L'ESCALA

**Mobles
Sancho**

Ctra. Palafrugell, s/n.
(DAVANT GASOLINERA)
Teléfon 972 / 77 04 85
17130 L'ESCALA

Lindan

ELECTRODOMESTICS

SERVEI T.V. GARANTIT

A. PRADO

Plaça de les Escoles - Tel. 77 04 90 - L'ESCALA

SASTRERIA

Vila-brú

Carrer del Port, 25 - Tel. 77 02 21 - L'ESCALA

CASA FEIXAS

INSTAL·LACIONS ELECTRIQUES, SANITARIES I CALEFECÇIÓ
FERRETERIA, ELECTRODOMESTICS I ARTICLES PER A REGAL

Plaça Víctor Català, 17 - Tel. 77 01 99 - L'ESCALA

LLIURE ALBIR (I)

(Franques consideracions sobre els articles relatius a Religió i Ètica publicats en; 1) Llibret-programa Festa-Major 1986 i 1987; 2) Llibret-programa Aplec-Sardana 1987; i 3) «L'Escalenc» Setembre 1987).

Es veritat: com diu Mn. Jué, «abans l'Escola estava fortament influenciada per la fe», ço que permetia de «donar una cultura religiosa i fer catequesi». D'acord amb aquesta afirmació. Es tal vegada inútil de precisar que aquesta «fe», a Espanya, era la catòlica i que aquesta «religió» (obligatòria aleshores) era la que rendia culte a una divinitat que era el Déu agnom «ésser suprem».

Car, per a altres pobladors de la Terra i de casa nostra, hi ha altres divinitats, d'altres religions i d'altres cultes. El Sr. rector admet «pluralisme religiós». I afegeix planyivol: «La influència de l'Església sobre la nostra societat s'acaba; les actituds humanes bàsiques, (la fe entre altres), no les podem transmetre». I el Sr. rector es lliure legítimament a impartir consells orientats a «educar als fills, a madurar la fe» i lamenta, com és natural, que «l'Escola giri les espalles a la cultura religiosa» (catòlica, és clar); i exhorta a «potenciar els altres dos conductes, la Família i la Cataquesi» per a transmetre la fe.

En aquesta ocasió jo admiro la clarividència conformació del Mn. Jué; crec que és per aquests dos canals solament, tot i prescindint de l'Escola, que l'Evangelí que ell serveix pot transferir-se. «En els anys de postguerra es podia interpretar la presència de l'Església a l'Escola com un privilegi», ens diu el rector. Jo també ho entenc així. Es podria debatre sobre els designis interessats que movien a l'Estat confessional d'aleshores per a «concedir» aquest privilegi; però no és ara ni ací la meua intenció. Resta clar que es considerava ja que no era funció de l'Escola la d'evangelitzar, sinó que era obra de ministeri sacerdotal. No ens hem d'enganyar si avui una concepció anàloga preval. Es comprensible que el Sr. rector sigui nostàlgic d'aquelles condicions que tan gran servei rendien a l'Església.

Però Mn. Jué, en el seu article de Juny '87, deixant a la sacristia el conformisme del que féu prova 9 mesos abans, ens diu: «Els nostres professors, sense consultar els pares, decideixen prescindir de les classes de religió (catòlica) en contra del que està manat». I la Constitució diu: «Els pares poden exercir llur dret de fer donar als infants l'educació de llur selecció». L'Escola respecta la llibertat d'educació religiosa. I no seré pas jo qui refusaria aquest dret a cap expressió doctrinària. Com diu el Sr. Bofarull, (Programa Festa Major '87): «les famílies fidels a concepcions catòliques ja acudeixen, (o poden acudir), als serveis de catequesi; les altres deixen pas, per això, de formar ni d'educar. Obrar segons el tarannà de cadascú, tot i respectant el del pròxim, és el millor mitjà per a la bona entesa comunitària».

Per mi, la verdadera llibertat de cultes estriba en el lliure albir respectant la voluntat dels que en practiquin un, sigui el que sigui i sense imposar-ne cap. Això té un nom: laïcitat; mot que molts confonen amb «anticlerical» o «anticatòlic»; «laic» vol dir «no pertinença a una religió» i no pas hostilitat, ni odi. En una escola pública, obligatòria i laica s'hi admeten totes les tendències sense obligació d'educació de cada una de les múltiples confessions que hi ha pel món: judaïsme, budisme, protestantisme, confucionisme, brahmanisme, shintoïsme, mahometisme, metodisme, panteïsme, etc. L'Escola ha de limitar-se (que ja és vasta tasca) a introduir, educar i formar l'home per a assolir una vida professional digne i per a ensenyar-li una ètica temporal. De l'ètica espiritual se n'han de cuidar els pastors de l'ànima, especialistes d'aquesta disciplina i als que s'hi poden sumar parents i catequistes. Aquest és el parer de molts i la convicció sincera del que sotasigna, educat, per tant, en escola confessional.

Saderra

GUIFRÉ EL PELÓS I EL MONESTIR DE SANT JOAN DE LES ABADESSES

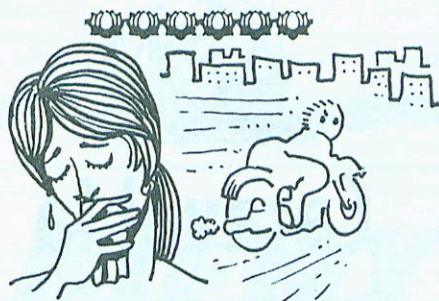
(continuació)

Neus Ximines

Perquè saben tot això els santjoanins, fidels a la seva terra, celebren aquest estiu amb tota mena de festes l'onzè centenari del monestir, i saben que això és una cosa seva i de Catalunya. Que tots hi tenim alguna cosa a veure, perquè és un monestir que és l'origen de la formació de Catalunya i que en simbolitza la cultura i l'esperit. Els santjoanins ho saben, i tots joves i vells, nois i noies, rics i pobres, celebren enguany la festa com la celebraren en portar les despulles de Guifré el Pelós i amb això fan Pàtria, tornen a les arrels d'una Catalunya feta de força i de valentia, la dels nostres avantpassats que lluitaren perquè Catalunya no caigués en mans «estrangeres».

Com a institució el monestir ha deixat d'existir, però en queda el monument, estimat i conservat per la gent que l'envolta. Hom hi troba el sant misteri, d'un valor artístic amorós i valuós. Hom hi troba un conjunt esplèndid, un interior reposant i acollidor, d'una força de suggestió extraordinària, i sobretot una cosa més que un museu arqueològic: es respira un testimoni viu i eloqüent de realitats que escapen als sentits, però que commouen i se senten dins l'ànima. Potser és aquí on el monestir té alguna cosa a dir i continua fent la seva feina. Tota la història passada, les inquietuds, les creences i els somnis de les velles generacions actuen sobre el nostre esperit a través del llenguatge d'unes pedres, d'unes imatges... que parlen i ens diuen tot allò que la nostra xerrameca moderna no sabria dir.

Bé pels santjoanins! Ens ajuntem a les vostres festes i als vostres ideals. Són també nostres, perquè **tots som Catalunya**.

IGUALTAT DE SEXES?

La Roser té 20 anys. És de Barcelona, i aquest proper curs començarà tercer d'Econòmiques. És una noia molt trempada, intel·ligent i força maca. Es filla de casa bona i no s'ha hagut de preocupar mai de res.

Però ara la Roser té un greu problema. Està prenyada i no ho desitjava. Tot va començar l'estiu passat a l'Escala, on durant les vacances va conèixer en Toni, del qual se'n va enamorar bojament. Fou un amor curt però intens.

En Toni també és de Barcelona. La Roser en sap l'adreça i el telèfon, i li truca i li escriu, però ell mai no contesta.

Per fi la setmana passada el va localitzar, i van quedar per veure's. Van anar a un bar del Passeig de Gràcia i durant una estona llarga parlaren de coses sense interès, fins que al final la Roser etzibà:

—Toni, estic de quatre setmanes. Cal que prenguem una decisió urgentíssimament, doncs hi tenim a veure a parts iguals. Per la meua banda, haig de dir-te, que encara que no t'estimi, estic disposada a casar-me amb tu, i així salvem el fill.

—Jo... jo..., no puc... no puc...

—Està bé, si vols avortaré, però com a mínim tu hauràs de pagar l'operació.

—Es que... es que..., no tinc... no tinc...

—Farsant! -cridà la Roser- On són les teves paraules d'amor que em deies a l'estiu?, què t'has cregut que som les dones?. Només servim perquè ens passegis amb el teu BMW i la teua fora borda?.

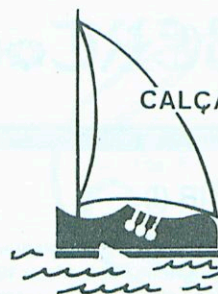
La Roser, amb llagrimas als ulls, s'aixecà d'una revolada i marxà. No entenia i no entén encara perquè sempre han de pagar els mateixos.

Pere Juhé

RENAULT

GARATGE FUMADÓ

C/ Ave Maria, s/n.
Tel. (972) 77 04 81
17130 L'ESCALA (Girona)

CALÇATS BALLESTA

Fundada l'any 1920

Pintor Joan Massanet, 10
Tel. (972) 77 02 53
17130 L'ESCALA
(Costa Brava - Girona)

MAGATZEMS **TITUS** S. A.

CONGELATS — CONCESSIONARI

Ctra. Viladamat a Palafrugell, km 7
Tels. (972) 77 04 04 - 508 - 584

L'ESCALA
(Girona)

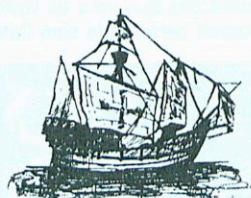
JOIERIA - RELLOTGERIA

J. Molinas

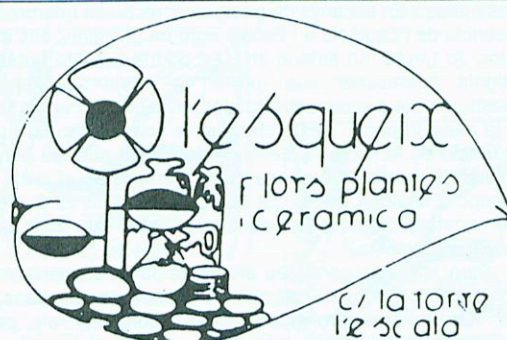
REPARACIONS

COPES I TROFEUS ESPORTIUS

C/ Joan Massanet, 26 - Tel. 77 05 48 - L'ESCALA

Caravel·la

le squeix
f l o r s p l a n t e s
i c e r a m i c o

C/ la torre
l'Escala

ROSA MARIA BALLESTA

CENTRE
D'ESPECÍFICS

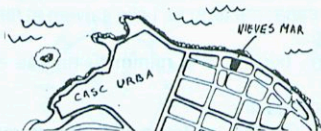
FARMÀCIA

FÓRMULES
MAGISTRALS

Pintor Joan Massanet, 4 - Tel. 77 15 75 - L'ESCALA

Tel. (972) 77 03 95 - COSTA BRAVA - GIRONA

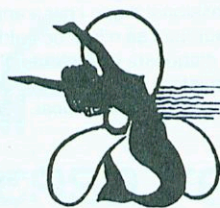

HOTEL
RESTAURANT

NIEVES MAR
(ANTIGA CASA NIEVES)

Tels. 77 03 00 — 77 03 04 · Passeig Marítim · L'ESCALA
(Costa Brava)

JOPA

nàutica

Closa del Llop, s/n.
Tel. (972) 77 07 55
L'ESCALA (Girona)

EMBARCACIONS · MOTORS · ACCESSORIIS

EVINRUDE

ESPIRITUALITAT

Sóm nescuts de la terra. Els minerals, vegetals, animals, aigües, ets. formen un conjunt d'elements que anomenem Terra. També el nostre cos és un conjunt de tots aquests elements.

El nostre cos es sustenta dels elements de la terra. A mida que transformem aquesta, el nostre cos també és transformarà, fent us de la capacitat d'adaptació de que disposa. Però és evident, que si la transformació la fem de tal manera, que no s'hi pugui adaptar, desapareixem. Si així, fos, hem de suposar que la Terra anirà donant voltes al Sol, ves a saber fins quan, i tot continuarà en el seu etern lloc sense inmutar-se. (amb els registres fòssils coneixem la desaparició de milers d'especies i no ha passat res).

Volguem o no el cos és el suport de l'esperit. (No conec cap més manera de fer homes, que no sigui a través del cos). Es a dir a la que deixés d'haver-hi homes (cos-esperit) deixaria d'haver-hi l'element que dins de l'univers té la qualitat de ser conscient de la seva existència i la de l'Univers.

Bé, deixant estar a part aquestes digressions, val a dir, que estem en un món cada dia més tecnificat, que desprecia totalment tot el que sigui natural. Sense volguer adonar-se que sense naturalesa, no hi ha tècnica, ni homes.

Ja fa anys que la filosofia dels que donen consignes (durant molt de segles han sigut les religions), han dividit l'essència de l'home (materia-esperit) i s'han quedat amb l'esperit. Han preferit salvar aquest, encara que l'altre es destrueixi, sense volguer-se adonar, que aixó comporta un desequilibri, doncs no hi ha esperit sense cos. (abans d'existir el primer home, no existia l'esperit de l'home). Basant-se en el culte absolut a l'esperit, i creant el passotisme de la part

material, es dona peu a poder destruir la terra sense que cap filòsof-religiós s'hi oposi. Es a dir totes les especulacions monetaries, opresions de pobles, crims, contaminacions i tot el que vagi contra la vida, és suportable, per tant, admissible, mentre ens ocupem de l'esperit i finalment ens arrepenim (si pot ser aportant part del robat a la secta de la que es tracti, millor). Aixó ha portat la contradicció de la societat actual, que està plena de tot el que ens sobra (robant i destruint la terra) i buida de significat i espiritualitat, que es l'equilibri de l'home i la societat.

No anavem gaire equivocats els nostres avantpassats, quan d'una manera instintiva, tenien com a sagrats i com a tals els respectaven i estimaven (com qualsevol creient de qualsevol religió estima i respecta el seu profeta, deu, etc.) als rius les muntanyes els arbres i les forces de la naturalesa (menys equivocats els trobarem si pensem que el creador deu apreciar tota la seva obra, les pedres, l'aigua, els animals, l'home...)

Molt em temo, que per més educació religiosa que es dongui, o ètica, o moral de partits, o consignes socials.... si no fem res, perquè arribem a un equilibri entre l'adoració a l'esperit i a la naturalesa, es a dir, a que tota la societat (de dalt a baix) busqui un model de vida on la natura i l'home estiguin en harmonia i no en contradicció, (la carn és el mal, l'esperit és el bé, és un dels principis de quasibé totes les religions), frenant la depredació incontrolada i el consumisme perque si i al mateix temps dedicant més temps a la festa i la contemplació, no crec que res canviï.

Tot el que es pugui dir no serà més que xerrades de café, perquè tot segueixi igual.

Pau i bé.

Benjami Bofarull i Gallofré

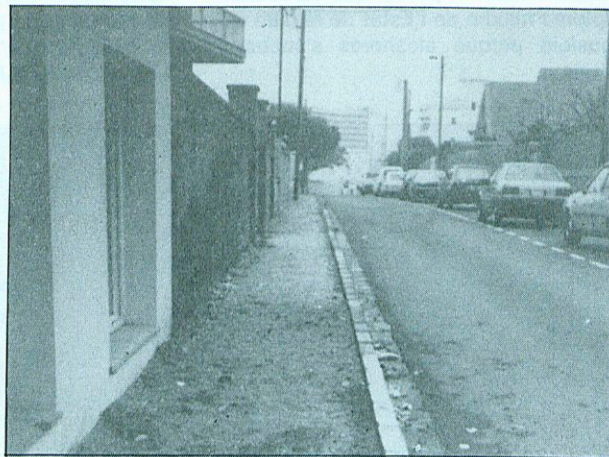
DE MÉS I DE MENYS

Aquesta secció, concebuda com espai d'expressió crítica en el més positiu sentit de l'acepció, aplega les opinions dels lectors recollides per la Redacció, que les publica com a un aspecte més de servei públic.

Ho hem dit altres vegades, però insistim novament: per què no es té la més elemental consideració envers els contribuents, **especialment als de més edat**, acondicionant un **local de planta baixa com a lloc de cobrament dels impostos?** Per què s'els obliga al suplici (per a molts d'ells ho és efectivament) de haver de pujar a un **TERCER PIS** sense ascensor, al no haver-hi altra alternativa?.

Creieu-nos que fins i tot ens fa una certa vergonya haver-ho de dir tantes vegades...

A què és degut el que l'acondicionament i asfaltat de carrers no comporti, així mateix, l'arranjament o construcció de les voreres corresponents?. Com és que, en carrers perfectament asfaltats i en condicions idònies per a la circulació rodada, les voreres permaneixen inexistents com si els peatons no tinguessin dret, també, a un trànsit còmode i adequat?.

Es que hi ha algun obstacle important que ho impedeix? Ens agradaria saber-ho.

conversa amb...

El mestre Lluís ALBERT, escalenc, va nèixer el 14 de juny de 1923. És el tercer dels quatre fills haguts del matrimoni entre Martí Albert i Paradís i Na Mercè Ribas. El seu avi patern, Lluís Albert i Paradera, era de «Can Punton» de Verges i la seva àvia de «Can Botonada» de l'Escala. Lluís Albert i Paradera fou un home valent i arriscat que formà part de l'alçament armat dels Federals empordanesos el setembre de 1.869. S'hagué d'exiliar a França i, més tard, fou Diputat a Corts.

És nebot i també fillol de l'escriptora escalenca Caterina Albert «Victor Català» i, com a tal, té cura de l'herència artística de l'escriptora. Al «Clos del Pastor» ha fet construir un petit Museu que conté l'obra manuscrita, pintòrica i escultòrica així com la correspondència de l'escriptora. L'organització d'aquest museu, degut a la gran quantitat de material, és molt laboriosa i s'emporta tot el temps lliure que el mestre Albert li deixa la música, però aquesta feina la fa amb molta il·lusió per la importància que pot tenir aquest museu com a centre d'investigació pels estudiosos de l'obra i la personalitat de Victor Català.

El mestre Albert és un home polifacètic i molt ben documentat sobre la història del poble i de les nostres comarques i, no cal dir, sobre tot el que fa referència a la música de les nostres contrades. La nostra conversa podria durar hores, però l'hem concretat sobre la faceta més coneguda del mestre.

L'Escalenc.— Quan va començar a estudiar música?

Lluís Albert.— Vaig començar a estudiar música simultàniament amb els estudis de batxillerat. Després, de mica en mica, quan se'n va anar desvetllant l'afició, amb gran disgust del meu pare, vaig plantar els estudis, però tenint l'amor propi d'acabar el batxillerat i fer l'examen d'Estat.

Aleshores, vaig haver de recuperar el temps perdut perquè jo ja tenia 17 anys. I abocant-m'hi de ple, cada any feia dos o tres cursos de manera que vaig haver de treballar molt i no tenia ni diumenges ni dies de festa. Vaig tenir diferents mestres i després vaig revalidar tota la carrera musical per tenir el títol al Conservatori del Liceu. Per cert, el meu títol va ésser el primer que van donar del diploma màxim de l'Estat de Mestre de Composició perquè aleshores s'acabava d'instituir.

L'Esc.— Pel que hem llegit, el seu pare li va inculcar l'amor a la sardana.

Ll. A.— Sí, el meu pare em va ensenyar a ballar amb el pas antic, en el qual la sardana es ballava en un sentit més horitzontal que ara.

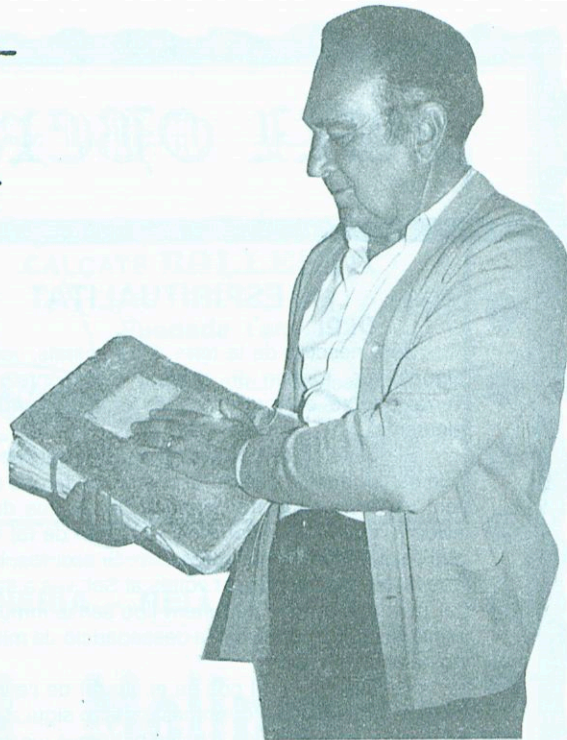
Tinc un tractat manuscrit del meu pare que parla de com comptar la sardana i com fer-ne el repartiment.

L'Esc.— Com és que el seu pare s'oposés a què seguis la carrera musical?

Ll. A.— Crec que va fer bé de posar-me a prova. Al pare li feia pànic de veure'm tocar en orquestrines, però quan va veure el caire que prenia la meua carrera va estar molt content. L'última vegada que va sortir de casa, poc abans de morir, va ser per anar a sentir un concert meu.

L'Esc.— Quins instruments ha estudiat?

Ll. A.— Vaig fer la carrera de piano. Els compositors per anar bé, i per poder exigir a

l'executant, han de conèixer tots els intruments.

De bon començament, jo vaig estudiar música per l'exclusiva il·lusió de poder compondre sardanes. Volia fer sardanes com el «Xaxu». Primer vaig tocar la tenora en una cobla durant molts anys. Hi tocava perquè volia fer un tractat d'instrumentació per a cobla; quan ja l'havia acabat i havia fet tractes amb en Sobrequés de Girona, vaig anar a visitar el compositor Joaquim Serra que estava molt malalt. La seva muller em va dir que el seu marit «estava molt il·lusionat» fent un tractat d'instrumentació per a cobla». Vaig retirar de seguida el meu tractat de l'Editorial i quan va sortir la 2ona edició vaig prologar-la com homenatge pòstum a Quimet Serra.

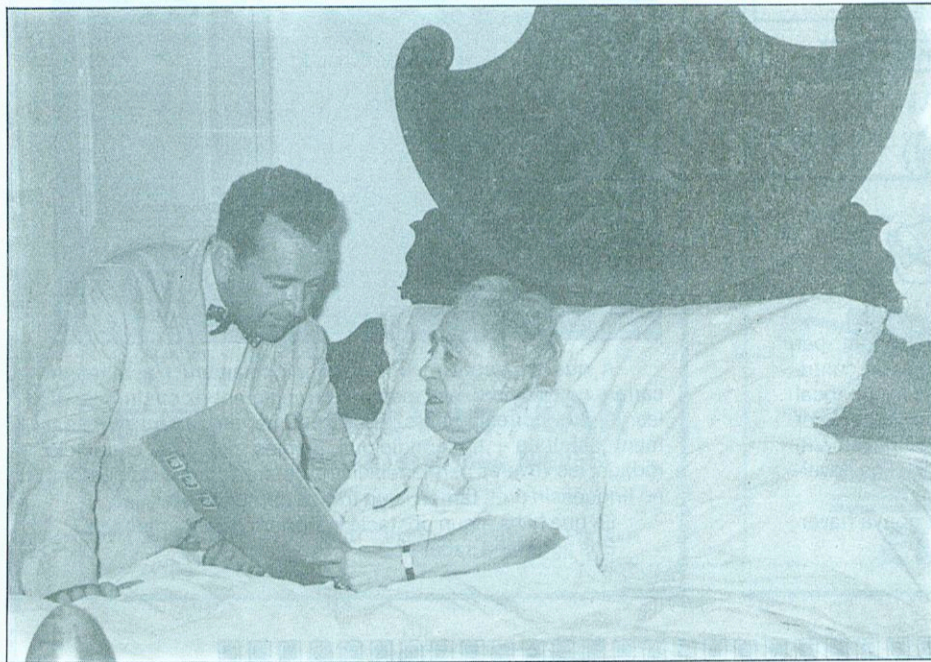
Pau Casals deia que «la sardana portaria a molts músics catalans al camp simfònic». Jo mateix no em vaig acontentar de fer solament sardanes. Un descobreix camps més amplis i pensa en les formes simfòniques. Aleshores, vaig començar a estudiar la viola per a ingressar en una orquestra i tenir-ne experiència. No em refio de cap director que no hagi tocat els instruments. Per exemple, tota la gràcia de l'interpretació dels instruments de corda està en la manera de bellugar l'arc. Això no s'ensenyava a cap llibre, s'ha haver palpat. La viola la tocava a l'orquestra Estela de Barcelona i també n'era sub-director. Haver tocat en una orquestra et permet veure el rendiment dels músics. Quan dirigeixes una obra saps abans d'hora on s'equivocaran i, a l'inversa, quan fas els arranjaments procures treure'n el màxim de partit perquè tu t'hi has trobat.

L'Esc.— Com va ser que l'elegissin director de l'Orquestra de Cambra de Girona?

Ll. A.— Jo portava moltes obres meves a l'orquestra de Cambra de Girona i me les interpretaven. Aleshores va quedar vacant la plaça de director. Aquí, a les comarques Gironines, tothom es coneix. Jo dubto que hi hagi ningú a les nostres comarques que tingui més obres per a orquestra que jo. I, és clar, el nom de seguida sura. És l'avantatge que té la vida comarcal. A Barcelona és com sembrar a la sorra. Hi ha tanta gent allà que el meu esforç hauria estat inútil. Aquí a comarques el que fas dona molt més rendiment.

L'Esc.— De quina manera desenvolupa la seva activitat a l'Orquestra de Cambra?

Ll. A.— Amb l'Orquestra de Cambra de

Girona estic com el peix a l'aigua. Em deixen fer el que vull i suposo que n'estan contents perquè si no ja em picarien el soc. Sóc a l'Orquestra de Cambra desde l'any 1.983. Hi faig diferents feiners, director, arranjador, tinc feina de musicòleg i em preocupo de buscar els originals de les obres a la Biblioteca de Catalunya, al Monestir de Montserrat, etc. Des que hi sóc he arranjat unes 209 obres.

A Catalunya no tenim tradició de música de cambra. Aleshora m'he de valdre de transcripcions o d'obres d'orgue antigues, clavicèmbal, piano, coble... ja que rarament hi ha originals de música tradicional catalana per a Orquestra de Cambra.

El dia 6 d'octubre varen donar, en 1a audició, un concert de fagot del Pare Viola, un monjo de Monserrat, fill de Torroella de Montgrí i director durant molts anys de l'escolania. Aquesta peça de fagot és de les poques que es conserven del barroc català per a orquestra. No vaig poder aprofitar la partitura original ja que hi havia dos oboès i dues trompes i vaig haver-ho de fer tot de cap i de nou. També vam interpretar un rondó del Pare Viola que es troba a l'arxiu capitular de Vic i la transcripció de

tocar en una orquestra completa, aleshores totes les obres porten arranjaments meus, perquè puguin ser interpretades per l'Orquestra de Cambra de Girona. Per tant això em comporta molta feina.

L'Orquestra de Cambra supleix el lloc d'una petita orquestra sinfònica a Girona. Toquem el mateix repertori.

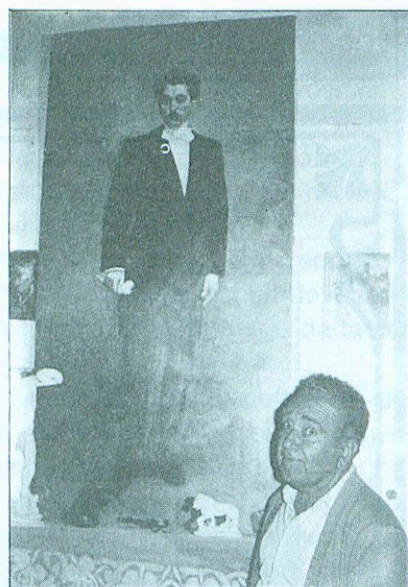
Aquest any hi han participat uns dos-cents cantaires que pertanyen a cinc orfeons. Com a obra obligada es va cantar «Oratori dels Profetes». Aquest oratori fa 25 anys el vam estrenar amb l'orquestra i cor infantil d'una escola de Barcelona, en la qual hi vaig estar 30 anys com a mestre de música. És una escola que durant els anys de la dictadura va ser un reducte de catalanisme. Aquesta escola va ser fundada pel Sr. Pere Blasi, un mestre de Torroella de Montgrí. De «L'Escola Laietània» n'han sortit molts deixebles que han continuat la carrera de música i això és un motiu d'orgull per a mi. L'Esc.— Ha compost moltes obres?

Ll. A.— Tinc una cinquantena de sardanes i molta música per a orquestra sinfònica. Bàsicament el que he fet és incorporar les essències de la música catalana a les formes orquestrals clàssiques.

Les més conegudes són: El concert per a piano i orquestra, «Concert de la Costa Brava» que no està fet amb cants populars catalans però ho sembla. També les «Rapsòdies empordaneses» que m'interpreta la banda municipal de Barcelona. «Suits» clàssiques catalanes, «Fantasia i fuga sobre motius populars catalans.

Les «Rapsòdies Empordaneses» tenen història, ja que totes són amb material temàtic de cançons que m'havia cantat la meua tia i que pertanyen al folklore inèdit i oblidat d'aquí, de l'Empordà. La meua tia sabia les dones que havien defensat cada carrer de l'Escala en la guerra dels carlins.

Ella havia estudiat una mica de música, tocava el piano... A vegades, a la nit, li vania una cançó d'aquestes populars que li havia cantat la seva padrina o una dona a casa seva quan anava a fer la bugada o a passar la farina. Ens anem a parar amb la seva visió retrospectiva, fins a dos-cents anys enrera. Això em va permetre tenir un material temàtic formidable. Doncs bé, a la nit quan li venia a la memòria una cançó d'aquestes se l'anotava en música perquè a l'endemà no se n'oblidés. Estava anotada el suficientment correcte perquè jo, al matí següent, ja la pogués cantar i comprovar si ella havia posat bé les notes. Si una nota no l'havia posat bé, ho arreglavem i amb aquest repertori vaig fer les «Rapsòdies Emporda-

neses» que encara toca la banda Municipal de Barcelona. D'alguna d'aquestes cançons m'impressionava tant la part melòdica com el dramatisme de les lletres, que segurament degueren estar basades en fets verídics. Una de les peces de les «Rapsòdies Empordaneses» està inspirada en la cançó popular de «La Francisca Ferrera»:

«Els petits s'han fet grans.
Un jove es vol casar amb ella
son pare diu que no vol,
sa mare contenta n'era.
Ai ai,
adéu Francisca Ferrera.
ai ai.
Déu lo guard Josep Ferrer,
vostra filla ha de ser meua
si no me la volem dar
també us la vindré a prendre.
Ai ai,
adéu Francisca Ferrera.
Ai ai.

Penseu que era una emoció sentir-ho cantar a la meua tia. Era un arxiu de tradicions i coses de la vellúria.

Rodoma.

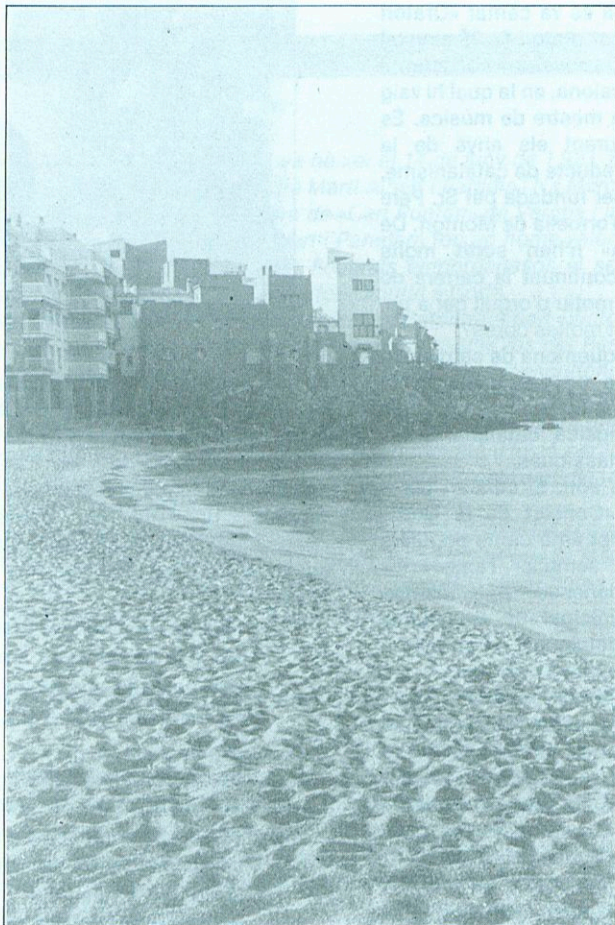
«Mallorca» del mestre Albeniz.

He donat una orientació nova a l'Orquestra de Cambra, ja que ens dediquem bàsicament a la interpretació de música tradicional catalana. Jo el que he fet es omplir un buit, ja que interpretem obres de compositors gironins. I es dona suport constantment a joves solistes i orfeons de les nostres comarques.

La Diputació de Girona fa una obra molt meritòria. Ja que qualsevol xicot de les comarques gironines que estigui en condicions de tocar, només s'ha d'apuntar a la Diputació, i no passaran gaires mesos que el fem actuar de solista. Amb els orfeons es fa igual. Els vaig a veure, els faig els arranjaments necessaris i actuem junts.

Com a final de curs, com a cloenda i com a mostra de la tasca que hem anat fent, es fa un concert al Teatre Municipal, on actuen uns quants dels solistes que ho han fet durant l'any. El concert és de música universal. Aquests concerts són escrits per

JACENT EN L'ARENELLA DE LA PLATJA

I

Ajagut en coixí de la blana arena
que el cos m'emmotlla, l'esperit vigila;
els fets i coses lliurement perfila;
i la mar lassa gairebé no alena.

Aixeco els ulls a la blavor serena;
el meu esguard per l'infinit s'enfila
i s'amara de llum tendra i tranquil·la,
d'un dolç encantament i calma plena.

Contemplo el cel camí de les estrelles
com un cimbori d'insondable fons
amb innúmers estols d'ignorats mons,

urnes ingents que estotgen meravelles,
de còsmica energia grans gabelles,
i en cursa eterna pels espais pregons.

II

En sortir les barcades a l'encesa,
quan cada barca torna's un estel
i la mar és la rèplica del cel
tremolosa de llums i placidesa,

i de tant mirar, als ulls ens queda impresa
l'estampa dels dos cels i un fort anhel
sentim profundament d'esquinçar el vel
que l'ànima ens manté dins la incertesa,

evoquem encantats cosmogonies,
faules, llegendes i teogonies
que han incrustat amb llum al firmament

noms de déus i deesses: teories
que el geni antic omplia subtilment
d'eterna poesia resplendent.

III

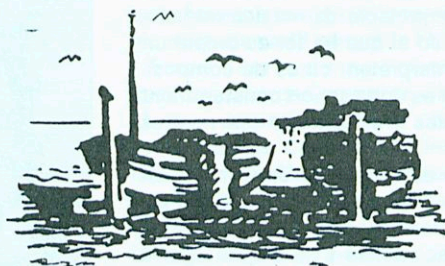
I mai de contemplar no em cansaria,
en la serena calma de la nit,
el mirífic celatge fent sa via
en sardana eternal per l'infinit.

Pel fred saber no sento cap neguit;
cap secretesa vana m'angunia.
Em deixonden i arboren l'esperit
la divina beutat i l'harmonia,

l'excelsitud dels amples horitzons
on constel·lades veig tradicions
d'olímpiques llegendes esclatants,

d'amors i odis sublims, de passions
creadores de mons per sempre errants
que brillen com enormes diamants.

J. BARCELÓ i MATAS

LA CALAIXERA

El mobiliari que hi havia a les cases escalenques, fins fa ben poc, era d'allò més simple que hom es pot imaginar, el que no vol dir que algunes peces no tinguessin el seu valor, com bé ho demostren els antiquaris que van a la seva recerca per a restaurar-les i vendre-les a un preu molt superior. Al fi i al cap, és el seu negoci.

Els nostres avant-passats podien tenir pocs mobles, però segur que a ningú, fos més o menys bona, no li mancava la calaixera.

Com a mínim en tenien una, emplaçada a la sala de dalt, peça important de la casa, distribuïdora de les cambres i alcoves.

La calaixera que es trobava a la sala sempre podia lluir més, ja que la que hi havia dins l'alcova no es veia, a menys que encenguéssim la llum.

L'alcova era aquesta peça de la casa que servia per a dormir, carent de claror i respiració directes amb l'exterior. No tenia porta i a la gran obertura per la qual comunicava amb la sala o amb l'amplíssim passadís, a voltes hi posaven una cortina.

Avui dia sols conserven alcova algunes poques cases de L'Escala, a les quals encara no els ha arribat el canvi o la transformació.

Com pel que sembla hi ha molta gent jove que no sap el que és ben bé una calaixera, començarem dient que el Diccionari de la Llengua Catalana d'en Pompeu Fabra la defineix com «un moble d'uns cinc pams d'alçaria, acabat amb un tauler horitzontal, generalment de marbre, que porta, l'un sobre l'altre, quatre o més calaixos, de tota l'amplada del moble, destinat a deixar-hi roba blanca, etc...».

Efectivament, dins la calaixera s'hi guardaven vànoves i llençols de fil, sense estrenar, que potser ja s'havien heretat dels pares i avis i que es reservaven per a donar-los en dot, quan es casessin, a la futura jove que entraria a la casa, o a la noia que, pel contrari, marxaria de la llar per casar-se.

Per la jove de la casa —i ho diem precisament per als més joves— s'entenia la nora, o sigui, la noia que es casava amb l'hereu.

En l'etcetera de coses que es podien deixar dins les calaixeres podem parlar de les escriptures de la vinya, de l'olivar, del pati o de la casa.

Eren escriptures escrites a màs, autèntiques obres de caligrafia unes, molt difícil d'interpretar les altres.

Paper arrosat, amb flaire de resclosit, tinta sèpia. Notaris d'una altra època, dels quals l'Escala mai no n'estingué mancada, gaudint d'un prestigi que no tenien poblacions més grans.

Dins les calaixeres s'amagaven —més que es guardaven— les onces d'or provinents —potser— de la venda d'una vinya o del treball esmerçat en coralar a la costa del moro o d'altres indrets, molt llunyans de casa seva, d'on restaven absents durant un llarg temps.

La meva mare —a.c.s.— em recordava darrerament que a la calaixera hi guardaven els duros d'argent que feiem amb la venda de la llet de les vaques que tenien.

Jo recordo haver-ne vist moltes —de calaixeres— quan era petit, però la veritat és que no en feia pas massa cas.

Era amb ocasió d'administrar el viàtic als moribunds. Jo feia d'escolà i, normalment, em tocava acompanyar el sacerdot fins el llit del malalt. En aquells moments d'angoixa, hi solien tenir al cim un ciri encès, habitualment el mateix ciri que havia fet llum en el Monument el dia del Dijous Sant.

Al cim de moltes calaixeres hi solien haver uns globus de vidre molt grossos dins els quals s'hi posaven flors artificials de diferents colors, o d'altres de seques naturals, o penjols de raïm ben imitats.

Hi havien globus que eren molt bonics. Normalment estaven en consonància amb el valor de la calaixera.

A les famílies creients, que a L'Escala n'hi havia moltes, existia la bona costum, quan s'arribava el mes de maig, de convertir el cim de la calaixera en un petit i familiar altar ofrenat a la Mare de Déu.

Sabem tots la devoció que hi havia, fa uns anys, al Mes de Maria. La gent no es limitava únicament a assistir a l'església per resar el rosari i, tot seguit, a la funció pròpia del mes de Maria. Volia portar la seva devoció mariana fins l'interior de la seva llar.

Una gran estampa de la Verge, unes flairoses flors de l'hort o del jardí propis i unes espelmes beneïdes en la festivitat de la Candellera, que col·locaven dins els rodets de fil de cosir ja usats, era el piadós conjunt que la calaixera ofería a la família durant tot el mes de maig.

La calaixera de la sala formava parella amb el guardarrobes, que solia ésser un moble gros on es guardava —la mateixa paraula ho diu— la roba, però penjada. A la part baixa, normalment hi havia un gran calaix on s'hi podia guardar tot el que fes falta.

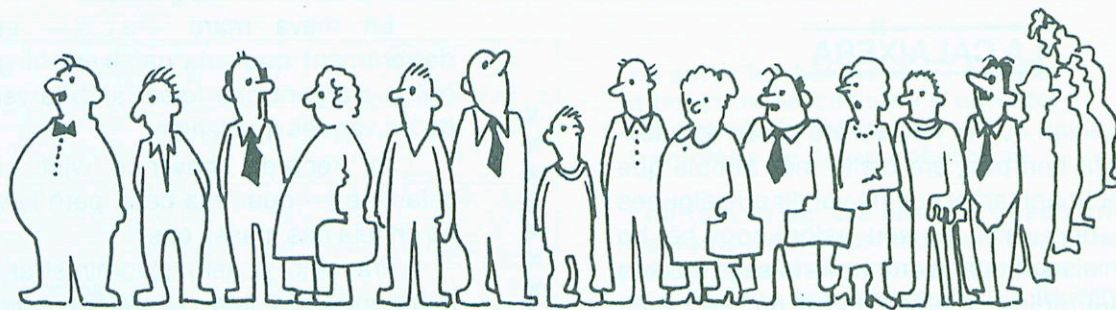
La seva qualitat d'ésser gros queda reflectida en aquella dita referida a les persones de les quals es diu que no tenen massa escrúpols envers els altres. D'aquelles es diu que «tenen un fetge gros com un guardarrobes».

Uns i altres, calaixeres i guardarrobes, han passat a la història.

Els mantenen vius els antiquaris que han evitat, moltes vegades, que anessin a parar al foc.

Tenir avui dia a casa una calaixera restaurada, en bon estat, és tenir un trosset d'història dels nostres familiars avant-passats.

hissant la ploma

CUES

A la Universitat la cua arribava fins a l'entrada principal. Sembla increïble el potencial de futurs intel·lectuals que hi ha en aquest país!. Però, el que és bó del cas és que no tots, els qui ara estem estudiant, aconseguirem aquella feina que ens em proposat, ja sigui perquè, per una o altre raó no podrem acabar, o bé perquè l'atur o la nostra manca d'especialització degut sobretot a la No-oportunitat d'una primera feina ens ho impediran. Ho veiem tot tan negre! No ens desanimem, cal pensar amb força que el dia de demà tots tindrem un treball... estable.

— Qui és l'últim?... Soc jo... Bé, doncs així vaig darrera teu... Fa molt que t'esperes? No, no gaire. Encara han d'obrir la finestreta i el de davant fa tres hores que hi és, això vol dir que acabarem a misses dites.

Punyeta!. La qüestió de la «cua» és un tema digne d'estudi. Qui m'ho havia de dir que perdria tot el matí. Si tan sols hagués agafat el cotxe més aviat, hauria arribat tres hores abans —tal com m'havia proposat—, per tant, ara seria el primer... però, esclar, ara faria tres hores que m'esperaria —tres hores de la meua vida perdudes en una cua—. De fet, si no hagués estat perquè també he trobat cua a l'oficina de correus i llavors, cua per entrar a l'autopista... segurament seria el primer. Pacència!

—Mireu, han obert!. Ara ja ens mourem.

Avancem... Avancem paulatinament... Senyor, que la cultura costi tant d'adquirir... o, seran els títols...? Perque la cultura és el poble, les arrels, la costum... Tot. I els títols... bé, tots sabem què són els títols. Malhauradament en aquest país hi ha molta «titolitis».

Així mateix va de cues un dels anuncis de la televisió. Si, aquell de la «ONCE». Diu que la Campanya de promoció del «cuponàs» ha estat la més cara de les que s'han fet en l'Estat espanyol: nou-centes persones fent cua. Deu n'hi dó!

De cues n'hi ha de moltes classes. La més trista, la cua que fant molts joves mentre esperen que els hi venguin la droga, la seva dosi diària... Penosa, tristíssima, la cua de milers de persones en els països pobres, per una ració diària de menjar, la majoria de les vegades, només un plat d'arròs... La cua dels aturats... N'hi han masses de cues d'aquesta mena, díssortadament cada vegada més.

Aquí al poble ens trobem amb cues a l'oficina de Correus —sobretot a l'estiu. Cues kilomètriques per aconseguir enviar una carta, certificada o no, sense saber mai si arribarà al seu destí... ens quedem en la incògnita. Segons allà on vagis et pots trobar una filera de persones que esperen tanda... a la fleca, a la carnisseria, al metge... Es normal escoltar... qui és l'últim?...

Arribo a la finestreta. Hi haig de tornar, em falten uns documents. Tot un matí perdut per res!.

M'encamino al cotxe fet un manyoc de nervis. El cel s'ha enfosquit de nou i amenaça pluja. Estem empatats el cel i jo tot dos negres!. En prou feines puc veure els ratlles i senyalitzacions de la carretera. S'em barregen les discontinues amb les gotes de pluja, cada vegada plou amb més intensitat. Remeno el dial de la ràdio i diuem que hi ha perill d'aiguats a tota la comarca... Començo a veure cotxes aturats a les voreres de la carretera i decideixo fer el mateix. Mira per on ara també estem fent cua, tot arrengrats, en fila india fins que manqui una miqueta. Quin dia!

- Tots els escrits enviats a l'Escalenc per a la seva publicació, no hauran d'ultrapassar l'extensió d'una cara de foli escrita a doble espai.
- Totes les col·laboracions hauran d'ésser lliurades abans de l'últim dia del mes.
- El consell de redacció es reserva el dret de resumir, ajornar o suprimir de manera parcial o total, qualsevol mena de col·laboració rebuda.

LLIBRETA PREVISIÓ

Màxim interès.
Gran flexibilitat.
Assegurança de vida.

...el futur resolt.

CAIXA DE CATALUNYA

esport i lleure

FUTBOL

TEMPORADA 87-88

Resultats dels partits de competició disputats el mes de setembre

JUVENILS

dia 27 Bisbalenc - L'Escala 3-4

TERCERA REGIONAL

dia 13 Sant Miquel F. - L'Escala 1-5

dia 20 L'Escala - Gualta 2-1

dia 27 Camallera - L'Escala 3-1

PRIMERA REGIONAL

dia 13 L'Escala - Anglès 3-0

dia 20 Arbúcies - L'Escala 0-0

dia 27 L'Escala - Bisbalenc 3-1

18-9 Carles Alaball i Nieto amb Marta Rovira i Corominas
19-9 Abel Quintana i Oller amb Ester Campos i Domínguez.
19-9 Joan Silvestre i Albertí amb Maria-Pilar Costa i Martinoy.
19-9 Josep-Lluís Sastre i Brugués amb Lídia Solés i Poch.
19-9 Virgili Fonti i Nugué amb Rosa-Maria López i Solés.

DEFUNCIONS

3-8 Carme Cros i Frigola
8-8 Jaume Simó i Solé
9-8 Montserrat Llanas i Gómez.
16-8 Maria Flaqué i Besa.
30-9 Miquela Bartrina i Quintana.

Atenent una correctíssima comunicació en la qual ens han fet adonar d'una errata publicada en la secció «moviment demogràfic» de l'Escalenc del mes d'agost, ens plau rectificar l'equivocació.

Fa referència als naixements.

On deiem Eliseo Lavado i Pagès, havíem d'haver posat **Eliseu Lavado i Pagès**.

Demanem disculpes alhora que agraïm l'advertència.

TIR

El propassat mes de setembre, s'han celebrat a Latakia (Síria) els Jocs Mediterranis, en els quals **Vicenç Folgado i Tena** ha aconseguit **medalla de plata** en la prova de **tir de precisió**, empatat a punts amb el guanyador de la medalla d'or, veient-se privat d'assolir el màxim guardó, solament a causa d'un coeficient lleugerament desfavorable

Actualment —quan anotem aquest comentari—, Folgado es trova participant en els Campionats del Mon de l'especialitat on, segons hem estat informats, confia fer-se amb una qualificació que li permeti la participació a l'Olimpiada 1988.

Felicitats, sort i endavant!!!

SARDANES

Amb les ballades del dia 11 —Diada Nacional— a càrrec de la **Principal d'Olot** i la Nit de la Sardana de l'endemà dia 12, amb participació de **La Flama de Farnes i la Foment**, varen acabar-se les corresponents a l'estiu que organitza l'Ajuntament. Com ja avançavem el mes passat el dia 12 a les quatre de la tarda al Camp dels Pilans, hi haurà la del mes d'octubre, amb la **Flama de Farnes** i la del mes de novembre, el dia 8 a Sant Martí d'Empúries, que tindrà com a intèrpret la **Ciutat de Girona**. Cal esmentar que, segons figura en el triptic anunciador de les audicions d'hivern, els dies 30, 31 d'octubre i 1 de novembre es vendran castanyes torrades a la Platja.

MOVIMENT DEMOGRÀFIC

NAIXEMENTS

- 3-8 Sílvia Carrasco i Colom, filla de Sebastià i Núria.
- 18-8 Ariadna Alaball i Fonalleras, filla de Joan-Josep i Dolors Victòria.
- 25-8 Josep Costa i Bofill, fill de Josep i Mercè.
- 12-9 Francesc-Xavier Ballesta i Sabrià, fill de F. Xavier i Susanna.
- 16-9 David Lirola i Ortiz, fill d'Antoni i Mercè.
- 18-9 Joan-Antoni Pérez i Casellas, fill de Jesús i Maria-Pilar.

MATRIMONIS

- 5-9 Jaume Sala i López amb Maria-Dolors Guillem i Jerez.
- 11-9 Lluís Anglada i Garriga amb Maria-Carme Sèculi i Motas.
- 12-9 Ramon Fàbregas i Costa amb Anna-Maria Baldoyra i Casanovas.

Ignasi López, ha fitxat recentment pel conjunt local

TENNIS TAULA

El 6 de setembre es jugà un Top provincial a les categories infantil, aleví i juvenil. Josep M.ª Guanter era segon a la categoria juvenil i David González tercer entre els infantils. Tots dos foren convocats per a jugar l'11 de setembre el Top Català a Riudellots de la Selva i, entre 12 jugadors a cada categoria, el primer fou desè i el segon cinquè.

També cal destacar que el mateix dia es jugà el Campionat de Catalunya de Veterans, amb un brillantíssim segon lloc aconseguit pel jugador del CER Anxoves L'Escala Joan Maqués.

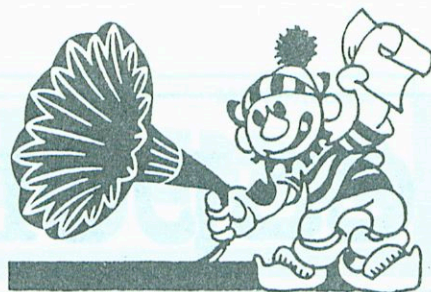
El dissabte 26 de setembre tenien lloc les 12 Hores de Figueres amb nombrosa participació. Els millors escalencs foren en David González, novament, classificat cinquè entre els infantils i en Joan Sues, a la categoria absoluta que fou novè.

A segona divisió s'intentarà, un any més l'ascens, comptant amb en Ramon Junyent i la incorporació, de darrera hora, de l'Ignasi López que la temporada anterior estava en el Ripollet.

Aquest mes d'octubre comença el provincial per equips a primeres, terceres i juvenils, així com el Torneig Fires Girona-87.

A terceres, CER Anxoves l'Escala 5 TT Lloret 2 (Surrell 3 Riembau 2 i Jaume Sues).

Cuanter

ORGANIGRAMA MUNICIPAL AREA D'URBANISME I SERVEIS

Les competències de cadascuna de les subàrees de l'àrea d'urbanisme i serveis són aquestes:

AREA D'URBANISME I SERVEIS:

Coordinador: Josep Carreras i Amer.

2.1.— URBANISME: Responsable: Josep Carreras.

Competències: Oficina tècnica d'urbanisme, llicències d'obres, disciplina urbanística, Pla General, gestió del pla, llicències d'activitats classificades, Brigada municipal, Infraestructura, abocador d'escombraries, obres públiques municipals, manteniment i reparacions a la via pública, obertura d'establiments.

2.2.— SERVEIS: Responsable: Francesc Puig.

Competències: Sanejament i clavegueram, xarxa de sanejament i Pla director, servei municipal d'aigua potable, xarxa d'aigua potable, retolació i numeració de carrers, nomenclatura dels carrers, mobiliari urbà

(semàfors, marquesines, senyals informatives...), abocador d'escombraries.

2.3.— NETEJA I ENLLUMENAT: Responsable: Ferran Palma.
Competències: Servei de recollida d'escombraries domiciliàries, containers, recollida selectiva (vidres, paper, estris voluminosos, jardineria...), neteja de carrers casc antic i barris, regatge vies públiques, neteja de mercats i places, enllumenat públic i manteniment, gossos i animals domèstics, voreres en mal estat.

2.4.— EMBELLIMENT: Responsable: Carmel Isern.

Competències: Places i jardins, espais lliures públics, ornamentació de la vila, manteniment i millora primera línia de mar, adequació del litoral, Z.M.T.

2.5.— CEMENTIRI I ESCORXADOR:

Responsable: Francesc Puig.

Competències: Manteniment, conservació i reparacions escorxador municipal, veterinari i carnisser, funcionari responsable de l'escorxador, conservació i reparacions cementiris municipals, neteja.

UNA TASCA QUE VA DESAPAREIXENT

Per a ningú és una novetat que la vida del nostre poble ha donat un tomb llarg els últims 30 anys.

Tot ha canviat. L'existència dels escalencs actuals no té res de versemblant amb la d'aquells que s'esforçaven en seguir endavant fa tres dècades.

Tenim encara viu en la memòria, el goig, que ens produïa, en arribar el mes de setembre, veure com la premsa treballava hora rera hora per tal de treure el suc de tots els raïms estibats en aquelles samals negres que s'arrangraven a la vorera, envoltades dels persistents abegots que semblava que tenien pressa en aprofitar la dolçor d'aquells fruits, que dintre de poc temps, reposarien a les enormes botes del celler.

Aquesta era una cerimònia que formava part de la història econòmica del poble. I ens agradava. Es potser per això que encara hom pot reviuir aquella llunyana part de la nostra infantesa, en observar com aquesta tradicional tasca no ha quedat del tot enterrada en el record, doncs, malgrat les necessitats de l'explotació turística, resten encara unes poques vinyes que ens permeten seguir gaudint de l'espectacle de veure premsar els raïms.

Serà potser l'última vegada que podrem fruit de l'escena reflectida a la fotografia?

NOTA INFORMATIVA DE L'AJUNTAMENT DE L'ESCALA

Amb aquesta nota, es fa saber que el Recaptador de Tributs de l'Estat procedirà al cobrament de la **Contribució Territorial Urbana, rústica i llicència fiscal** els dies 19, 20, 21, 22, 23, 26 i 27 d'octubre, al 3r. pis de l'Ajuntament en horari de matí i tarda.

LA GOTA FREDA

El primer cap de setmana del mes d'octubre ens vam veure sorpresos per unes fortes tempestes que, si bé bo van ocasionar-nos tants disbarats com en altres llocs de Catalunya, si que ens van tallar el subministrament elèctric durant quasi 24 hores.

Nombrosos baixos de Riells i Montgó es van inundar, la sortida del col·lector es va veure tapada per sorra i branques i la plataforma de les obres de construcció de l'emissari s'enfonsà fent desaparèixer la màquina excavadora.

La causant d'aquest mal temps fou una «gota freda» situada sobre nostre, la qual en contacte amb les aigües calentes del mar mediterrà es va reactivar formant una depressió.

S'enregistraren 2 temporals de mar amb unes onades superiors als 3 metres. Es recolliren uns 157 l. per m² i bufà un vent de xaloc d'uns 110 km per hora.

NOU ARXIPRESTAT I NOU ARXIPREST

Fa pocs mesos que pel «Full Parroquial» ens enteràvem que la nostra població canviava d'arxiprestat: abans era del «Golf de Roses i ara passava a l'arxiprestat del Montgrí».

Ara confidencialment ens hem enterat de que el Bisbe Jaume ha nomenat arxiprest del Montgrí al nostre Rector Mn. Salvador Jué.

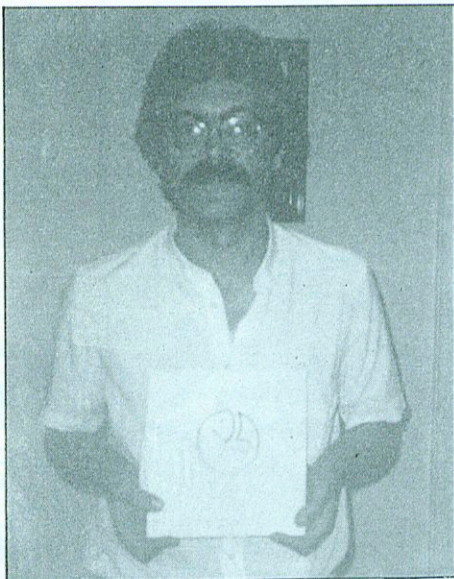
Aquest esdeveniment és un honor per a la nostre vila. L'arxiprestat consta de 26 parròquies i 14 capellans.

EXCURSIÓ DELS JUBILATS

Del 15 al 18 de setembre, va tenir lloc una excursió organitzada per l'Associació de Jubilats «Jardins del Padró» a la Vall d'Aran, Lourdes i Andorra amb visites al Balneari de Bohí, al Parc Nacional d'Aigües Tortes, a Banyoles de Luchon, Tarbes, Sant Gaudens i Foix. Una magnífica sortida en la qual els 49 excursionistes gaudiren dels paisatges i dels indrets característics de la Catalunya nord.

RELACIÓ DELS SERVEIS REALITZATS PER LA POLICIA MUNICIPAL DURANT EL SETEMBRE

Accidents de circulació amb atestat	9
Accidents de circulació sense atestat	4
Aldarulls a la via pública, a vivendes i a locals públics	36
Ajuda prestada en incendis, transeünts, persones extrav.	374
Anomalies a la via pública	18
Detencions per delictes contra la propietat i persones	4
Informacions per telèfon, patrulles i turístiques	655
Recuperació de vehicles robats	6
Serveis d'urgències (metges, farmàc., A.T.S. i patr. d'aux.)	178
Quilòmetres efectuats per els vehicles	15.372
Vehicles retirats per la grua	9

CONCURS D'ANAGRAMES

El dilluns, 21 de setembre, va tenir lloc el veredict del concurs d'anagrames sobre el distintiu de DENOMINACIÓ DE QUALITAT de L'ANXOVA DE L'ESCALA que havia convocat un grup d'anxovers de la vila.

El jurat, format per: **Rafel Bruguera**, alcalde de la vila, **Marti Callol**, **Francesc Muné** i **Lluís Mallart** com a industrials de l'anxova i **F.X. Vila** i **Mitjà** com a expert en art, decidiren concedir el premi (25.000 ptes.) a l'obra de **Joaquim Teixidor**. Enhorabona!

UN XIC DE TOT

REFRANYS DE MAR

- Si bufa el déu dels ventalls, tindràs, mariner, treballs.
- Gros com un bacallà, que té el cap a l'Escòcia i la cua és a Llançà.

DEFINICIONS

- Una mala herba és una planta de la que encara no se n'han descobert les virtuts (R.W.E.).
- Un crític és una persona que coneix l'itinerari però que no sap conduir (K.T.).

ACUDITS

- Un home que tenia un ull bo i l'altre de vidre, cada vespre a l'anar a dormir, feia saltar l'ull artificial a dintre d'un vas d'aigua per qüestió d'higiene. Una nit es va equivocar i hi va posar l'ull bo. I acte seguit digué: «Vaja! vet aquí una pana d'electricitat!».
- Aquest mateix senyor, ja vell, va posar criada. I el primer vespre que la tenia li va demanar de portar-li un got; i quan el tingué procedí a la immersiò quotidiana de l'ull de vidre. La minyona restà plantada d'esbalaïment. I l'amo li va dir: —I bé; què esperes? I la noia li va contestar: —Que el senyor es tregui l'altre!

CONSELLS DOMÈSTICS

- Per a evitar que els cofrets de glaçons se us enganxin en el prestatge del congelador, després d'eixugar-los fregueu-los amb la cera d'una espelma.
- No netegeu pas les cassoles d'alumini amb detergents ni productes amoniacats. Eviteu-los-hi el contacte del vinagre i dels àcids. L'aigua ensabonada és el que més bé suporten.

NO DIGUEU: DIGUEU:

Derribar	Enderrocar, aterrar, derruir, derrocar,
Derrotxe	(Devassall) profusió de paraules, flors... Malbarat, balafiament (dilapidació).
Desafio	Duel, desafiament.
Desagravi / Desagraviar	Desgreuge, desagreujament / Desagreujar.
Desahogar	Desfogar, esbravar.
Desahogat	Esbarjos, desembarassat / Folgat, benestant.
Desaigua	Desguàs, eixidiu.
Desamparo	Desamparament, desemparança, abandó
Desapego	Desmenjament

GASTRONOMIA

ESPUMA DE XOCOLATA

Per a sis persones.

Temps de preparació i de cocció: 15 minuts.

Temps de refrigeració: 2½ hores.

Ingredients: 150 gr + 30 gr de xocolata per a desfer.

90 gr de mantega.

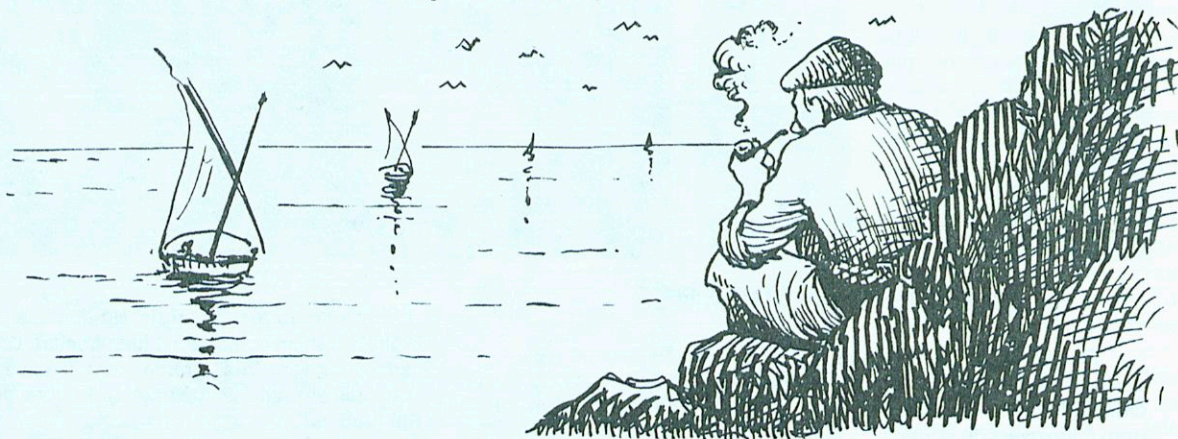
40 gr de sucre fi.

60 gr de sucre de pastisseria (sucre-glaç).

3 ous + 1 clara d'ou.

- 1- Fer fondre la xocolata al banymaria.
- 2- Fora del foc, incorporar-hi la mantega estovada; batre enèrgicament a fi d'obtenir una barreja llisa.
- 3- Tirar-hi els rovells d'ou, un a un.
- 4- Fer inflar les clares que han de quedar ben fermes. A mitja operació tirar-hi el sucre ben a poc a poc.
- 5- Incorporar-les delicadament a la xocolata.
- 6- Repartir la pasterada en recipients individuals.
- 7- Ficar a la nevera.
- 8- Ratllar els 30 gr de xocolata restant; espargiu-la per damunt de les tasses.
- 9- Fer el mateix amb el sucre-glaç.

Ja l'ombra de les muntanyes s'estenia fins qui sap on de la mar. El garbí havia caigut. La flama en la qual en Paiús encenia el cigar no oscil·lava gens ni mica, i la cerilla va cremar fins que, llençada a l'aigua, s'hi apagà espetarrellejant. L'onatge s'era aplanat, esborrat, fos... Quina calma! Quina quietud! La color blanquinosa que pren l'aigua morta de les ensenades, s'anava dilatant mar enfora com un tel invasor; i en aquell tel llis i enxarolat s'emmirallaven serenament les penyes, poc abans combatudes per la ressaca, i llurs herbatges, encara xops, hi vessaven una gotellada harmoniosa. De les muntanyes properes davallava l'olor dels tomanyins i de les flors boscanes, que amb la fresca del vespre solen exhalar un alè més sentós. El sol, des de darrera d'una boirina rovellada, deixava caure, a tall de rosses pestanyes d'un ull que s'acodorm, la serrellada dels seus raigs, que cobria tot el Montseny. El cel començava a verdejar. Quina calma! Quina quietud! La tarda es desmaiava a poc a poc amb un somris de pau, amb un deix de galvana placèvola que s'apoderava de la immensitat.

CALMA

JOAQUIM RUYRA

GEOGRAFIA LOCAL (X): INDUSTRIA

L'Escala no ha estat mai municipi industrial però si ha tingut una petita indústria dependent de la pesca, que no sols s'ha mantingut si no que ha prosperat. Ens referim a l'indústria conservera de l'anxova, de la qual l'Escala n'ha estat peonera.

L'elaboració de tant preciat producte, ha estat sempre a cura de les dones. Dels diversos saladors actuals n'hi ha un de gran tradició que ha passat de pares a fills des del segle XVIII. Actualment hi ha uns 7 saladors, dos dels quals són, a més, saladors de peix i la resta es dediquen exclusivament al seitó. Absorbeixen totalment l'anxova de l'Escala fins el punt d'haver de comprar-la a fora.

Des dels anys 50, un nombre considerable de treballadors pertanyen al grup industrial de la construcció. Aquest sector, amb alguna petita crisi, ha tingut i encara té la seva importància. Es

molta la feina que s'ha fet en la construcció de xalets i pisos en les innombrables urbanitzacions i fins i tot en el casc urbà.

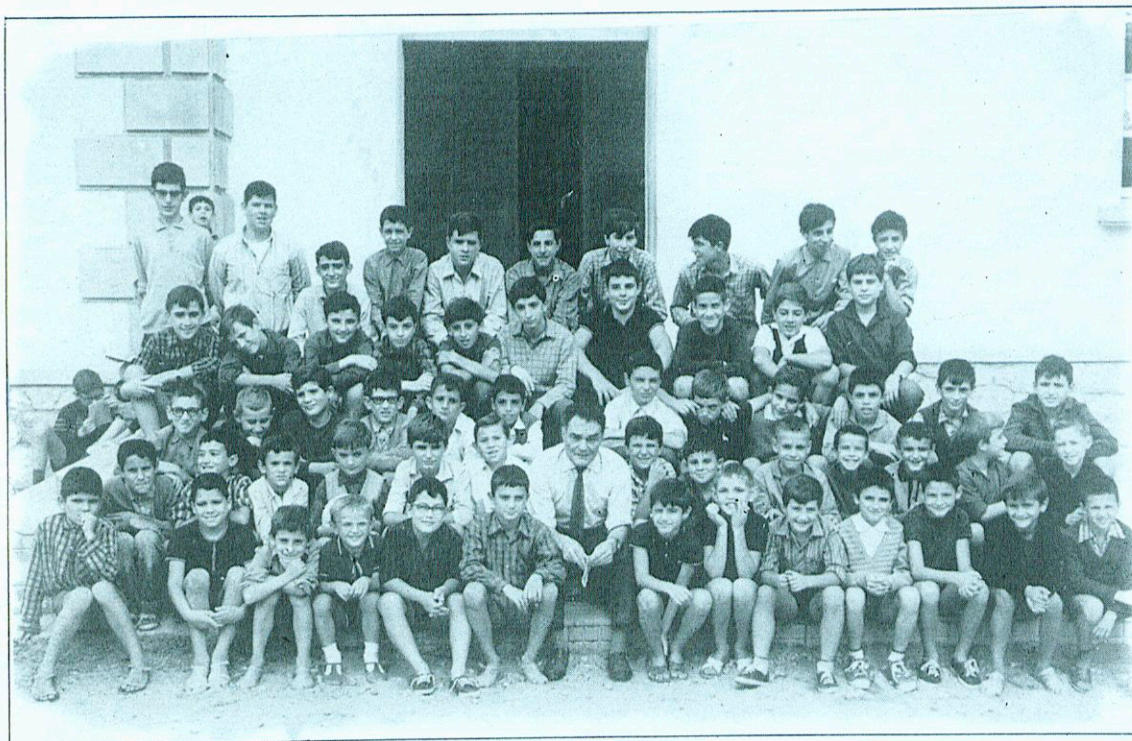
Des dels anys 20 i fins als 60, una indústria tèxtil, la del gènere de punt, va gaudir d'una certa importància. Una mitja dotzena de fàbriques són les que elaboraven roba interior (especialment samarretes i una d'elles fins i tot mitjons) i les venien a tot Catalunya i en altres comunitats autònomes (aleshores regions espanyoles).

També cal esmentar les petites indústries. La de construcció de barques de Can Badoret, amb unes drassanes petites que encara es conserven. La desapareguda fàbrica de Begudes Carbòniques D. de Casa Callol Callol i la de «cubanos» Mateu.

Una indústria de caire familiar era la del vi. Els propietaris de vinyes, després de la verema, llogaven una premsa i els mateixos es fabricaven el vi. Sembla ser que en una altre època s'exportava vi a Itàlia.

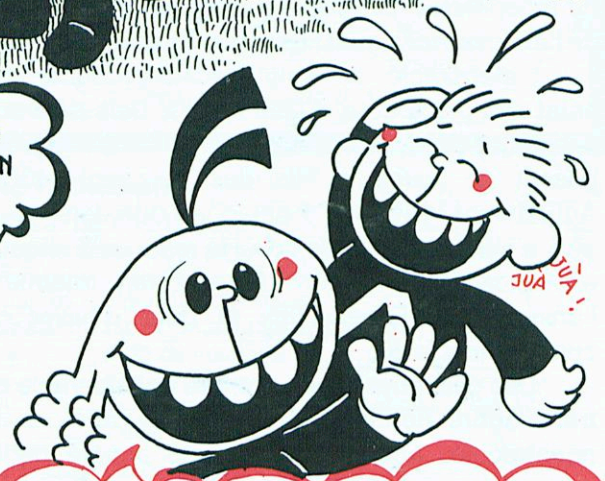
QUAN ÉREM INFANTS

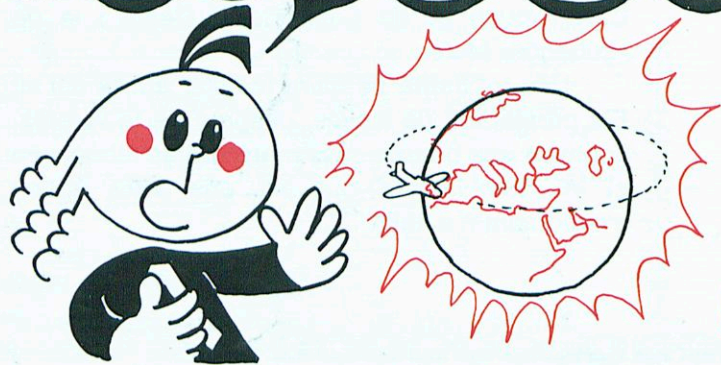

CAN PEPE L'ESPECULADOR

QUÉ VA! AL CONTRARI! EN EL SEU AFANY D'ANAR MÉS LLUNY QUE NINGÚ (PER AIXÍ PODER "FARDAR" MÉS) ES VAN PASSAR DE ROSCA I QUAN SE'N VAN ADONAR....

... HAVIEN TORNAT AL MATEIX LLOC DE SORTIDA !!!

RECULL DE FOTOGRAFIES ANTIGUES DE L'ESCALA COL·LECCIONABLES

FOTOGRAFIA Nº 68

